

AIDSin alkuperä

Faktat, teorian & historia

Keskeiset kysymykset

- Mistä HIV on peräisin?
- Miten alkoi levitä?
- Milloin epidemiaksi?
- Missä?
- Miksi juuri siellä ja silloin?
- Milloin AIDS ilmaantui?

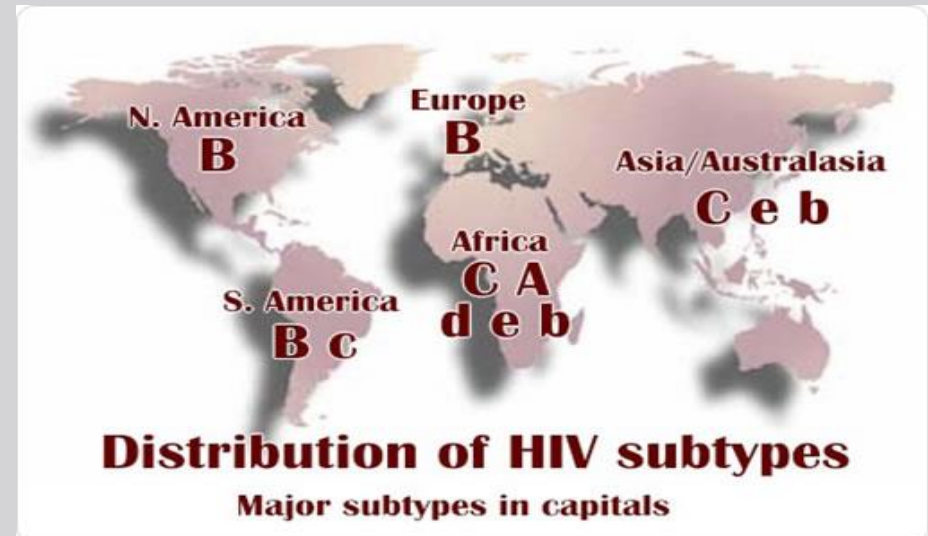
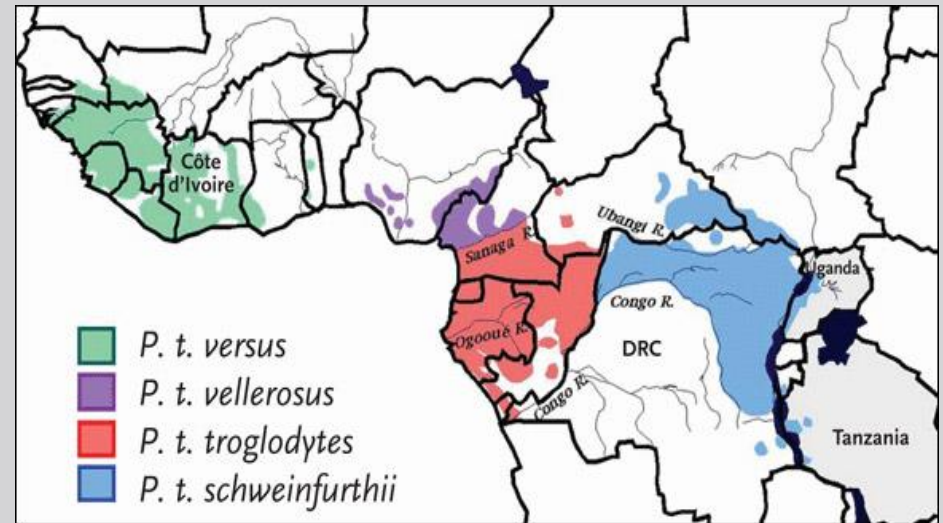
N.B. HIV:n alkuperä ja HIV-epidemian alkuperä ovat kaksi eri asiaa

Faktat

HIV (Human Immunodeficiency Virus)

- HIV-1 ja HIV-2
- Eläinperäisiä, lähtöisin Länsi-Afrikassa elävistä kädellisistä: mm. simpanssi ja mangabi
- HIV-2 Länsi-Afrikassa
- HIV-1 globaali pandemia (HIV-1 pääryhmä M ja alaryhmät A – D, F, G, H, J, K)
- HIV-1:n alkuperä = SIVcpz
- Miten, missä ja milloin siirtynyt ihmiseen?

Teoriat HIV:n ja HIV-epidemian alkuperästä

1. Bushmeat & elintapojen muutos

- apinoiden metsästys -> SIV ihmiseen kauan sitten
- infektiot kuolivat pois, uusia harvakseltaan
- yksittäiset tautitapaukset, ei näkyvää epidemiaa
- siirtomaavalta & kolonialismi 1870-luvulta
- sosiaalinen ja taloudellinen muutos -> väestönkasvu -> lääketiede, modernisaatio & kaupungistuminen -> HIV-epidemia 1950-60-> AIDS epidemia 1980-luvulla

2. Iatrogeninen alkuperä & leviäminen

(kreik.: iatros = lääkäri)

- SIV-ihmiseen rokotteen välityksellä 1958-60
- tuhansia tartunnan saaneita Keski-Afrikassa
- levisi neulojen ja veren välityksellä klinikoilla ja sukupuoliteitse
- patogeeninen

Poliorokote vai bushmeat?

- **Poliorokote-(OPV)-teoria:** vahvoja todisteita simpanssien käytöstä
- Sopii yhteen varhaisimman tunnetun HIV-infektion kanssa (Leopoldville 1959)
- Rokotusalueilla paha AIDS-epidemia 1980-luvulla
- Ongelmia: HIV ihmisessä todennäköisesti jo ennen vuotta 1958; rokotteen valmistajat kiistäneet simpanssien käytön; testatuista vanhoissa rokotteissa ei jälkeä SIV:stä; HIV-1 M –ryhmä todennäköisesti peräisin yhdestä SIV-tartunnasta
- **“Puskaliha”-teoria:** SIVcpz ihmiseen metsästyksen kautta
- Ajoittanut siirtymän ensin 1950-luvulle, sitten 1930 –luvulle ja lopulta 1900-luvun alkuun
- Todennäköisesti E-Kamerunissa
- HIV-1 M-ryhmän kaikki alaryhmät läsnä Kongossa (DRC), jossa alkoi levitä 1950-60
- Ongelmia: *Ptt* ei esiinny HIV-epidemian syntyalueella; HIV:stä ei jälkeä ennen vuotta 1959; ei tunnettuja AIDS tapauksia ennen vuotta 1966; ei AIDS-epidemiaa ennen v. 1980

Löytyykö vastaus historiasta?

- Puskaliha-teorialle haettu tukea siirtomaa-ajan olosuhteista
- 1900-luku "injektioiden vuosisata" Afrikassa
- Köyhyys ja seksin "kaupallistuminen" erit. 1900-luvun jälkipuoliskolla
- Historioitsijat vasta heräämässä kysymyksen käsittelyyn

